

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 28.—
za en mesec . . . " 2.—
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejemov mesečno . . . 1-70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:

Enostolpna petstvarna (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznamila, zabavale, osmislilce itd.:
enostolpna petstvarna po 2) vln.

Poslano:

enostolpna petstvarna po 40 vln.
Izhaja vsak dan, izvenredno ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.

Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Uspeh velikonočne bitke.

Dunaj, 8. aprila. Uradno se poroča: V vzhodnih Beskidih že tedne trajajoči trdovratni boji so v bitki med velikonočnimi prazniki dosegli svoj višek.

Neprestane ruske napade, posebno na gbeh straneh doline Laborce, kjer je sovražnik zastavil največji del bojnih sil, ki so pred Przemyslom postale proste, smo z zelo znatnimi izgubami za sovražnika v teh dnevih odbili.

S protinapadi so nemške in naše čete na višinah zahodno in vzhodno od doline osvojile več močnih ruskih postojank. Četudi boji na tej fronti še niso končani, je vendar uspeh velikonočne bitke, ki nam je prinesel do 10.000 neranjenih ujetnikov in številni vojni material, nesporen.

Vzhodno od doline Laborce se vrše v gozdnatem gorovju na posameznih točkah hudi boji.

V jugovzhodni Galiciji se je semertje bil boj s topovi.

Na Rusko Poljskem in v zahodni Galiciji je razmeroma mir.

Namesnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berolin, 8. aprila. Veliki glavni stan: Na vzhodni fronti ni nobenih dogodkov. Vreme je slabo; pota na ruskem obmejnem ozemlju so v tem času brez temelja.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Nemški listi priobčujejo rusko uradno poročilo od 5. aprila: Na fronti zapadno od Niemena so naše čete 4. aprila na nekaterih mestih napredovale v Karpatih je divjal v noči od 4. aprila in naslednjega dne v smeri Bardevo (Bartfeld) hud boj, v katerem je posegla tudi artiljerija in se je bojevalo z bajonetom.

BOJI V KARPATIH.

Vojaški sotrudnik »Corriere«-a, bržkone general Gatti, pripisuje bojem v Karpatih izredno važnost. Ruski vpad na Ogrsko med Duklo in Užokom sicer ne bo odločilnega pomena, — za Ruse bi bilo eventuelno celo nevarno, če tu in tam prodro avstrijsko bojno črto — pač pa bi bila stvar dalekosežnega pomena, če bi prodirali od Črnovic sem. Tu je treba upoštevati političen pomen; dočim je mesca februarja ruski vpad v Sibirij žel pri balkanskih državah blagonaklonjeost, pa vlada sedaj, po napadu na Dardanele, na Balkanu nezaupnost proti Rusiji.

Budimpešta, 8. aprila. »A Nape« poroča: Na celi karpatski fronti trajajo boji od Užoka do Zborova. Pri Užoku, severno od prelaza so naše čete v čudovito močnih postojankah, iz katerih jih tudi najsilnejši ruski napadi niso mogli pregnati. Že od začetka marca Rusi dan za dnevom napadajo, toda vedno brezuspešno. Zahodno od užoškega prelaza se na obeh straneh udeležujejo bojev znatne sile. Vsi naše uspešne ofenzive so Rusi zopet zbrali velike bojne sile. V dolini Laborce smo ustavili Ruse daleč čez Homono. Sovražnik je dalj časa poizkušal, da bi na duklanski nižini pridobil na prostoru v smeri proti Bardevu, pa je te poizkuse kmalu ustavil.

»Neue Freie Presse« poroča: Zahodno od prelaza Dukle so Rusi dne 5. t. m. prekorčili ogrsko mejo in zasedli mal obmejni kraj Cigelko, ki leži 15 km severozahodno od Bardeva. Iz bojev minolega tedna pa že vemo, da je rusko prodiranje v smeri proti Bardevu brezuspešno. Na tej točki tedaj ne napadajo, nasprotno, mi smo jih vrgli iz njihovih postojank okoli Szemehyve. Sovražnik je sedaj zbral vse svoje sile proti našim postojankam jugovzhodno od prelaza Dukle. Vsi velike premoči smo morali 5. t. m. zapustiti nekaj manjših krajev.

Budimpešta, 8. aprila. Vojni poročevalac »Az Est« poroča s severnega bojišča: Včeraj sem srečal večje število ruskih ujetnikov iz zadnje bitke v Karpatih, ki so vsi pod znanim sivozelenim plaščem brez izjeme nosili civilne obleke. Ujetniki so pripovedovali, da so dobili le čepice in suknje, ko so jih uvrstili v armado. S puško na bojni črti ni niti oborožen vsak ruski vojak. Rusi položijo v vsak strelski jarek toliko pušk, koliko je za vojaške v njih potrebno. Kadar vojaške v strelskih jarkih menjavajo, zapuste vojaški jarko, puške pa puste v njih.

Budimpešta, 8. aprila. »A Nape« poroča iz Karpatov: Rusi z velikimi napori poizkušajo zopet osvojiti v dolini Laborce izgubljene postojanke in izenačiti pritisk naših čet. V dolini Ondave se je posrečilo sovražniku vzeti nekatera brezpomembna opirališča. Boji trajajo dalje. Odločitve še ni nikjer. Iz bojev v ponedeljek so pripeljali v Homono več tisoč ujetnikov, odkoder jih bodo spravili v notranjost države.

DOLINA LABORCE.

Dolina Laborce je zadnji čas pozornosti najhujših karpatskih bojev. Laborca izvira v Karpatih, tik južno od ogrske meje pri Czeremchi, ki leži na gatiških tleh. Od izvira do Homone okoli 70 km dolga dolina je tukaj zelo ozka. Obdajajo jo 400 do 700 m visoke višine. Pri Homoni se dolina razširi, pri Barko (jugozahodno od Homone) pa zopet zoži. Od Bark se dolina polagoma razširi do 6 km in preide pri Nagymihaly v ravino.

BITKA V ZBOROVEM.

Sledeče poročilo posnemamo po slovaškem dopisu, priobčenem v nedeljski številki praških »Narodnih Listov«. Zanimivo je tembolj, ker so imenovani kraji na severnem Ogrskem v slovaškem jeziku, da tako vendar enkrat čujemo ona krajevna imena, ki se dan za dnem imenujejo v raznih vojnih poročilih, tako, kakor jih govori narod, ki biva tamkaj, namreč Slovaki, ne pa onih madžarskih skovank, ki smo jih bili izključno navajeni doslej. Dopisnik pravi:

Madžarski časopisi priobčujejo plastične opise bojev, ki se odigravajo v šariški (madž. »sárosi«) in zemlinski županiji, torej na našem, slovaškem ozemlju, po besedi in kulturno češkoslovaškem. Ne samo Poljaki in Rusi, temveč tudi mi okušamo neposredno strašne učinke svetovne vojne. Iz dukelske nizine vodi krasna dolina k reki Ondavi, ki teče skozi znano Makovico. Makoviško pogorje deli Ondavo od reke Tople. Obe rečici tečeta vopredno severovzhodno, od Kurima in Duplina dalje pa proti jugu ter se združijo pod Vranovim (madž. »Varanno«) ter se izliva v Bodrog na madžarskem ozemlju. Zemljepisna razdalja med Bardiovim (madž. »Bartfa«, nem. »Bartfeld«) in dukelskim prelazom na eni ter Strepkovim (madž. »Sztrékpó«) na drugi strani ni velika, vmes leži edino le Makoviško pogorje, visoko 500 do 700 metrov in gozdno. Vse ceste in pota vodijo ob rekah, ob gorskem podnožju. Naše čete obvladujejo doline in ceste z vrhov, so dobro utrjene in imajo za seboj razmerno gosto

mrežo dobrih cest. Rusi morejo dobivati cesto za cesto le tako, da skušajo osvajati operacijske točke, da z njih iz nizine naskakujejo naše postojanke. Strateške in taktične kretnje ruskih čet so silno težavne in zato ni čuda, da morejo napredovati le počasi in da imajo velike izgube. Doslej smo vedno čuli, da se Rusi bojujejo pri Dukli, Lupkovem, Užoku itd. S tem pa ni povedano, da so se bojevali samo za prehod čez prelaze, kajti zavzeti morajo tu, ako hočejo napredovati, vse strateško važne višine, vse steze, pota in ceste, poleg tega pa tudi vse okope, utrbe in dobre pozicije za topništvo. V ta namen morajo posekavati cele gozde. Pionirji imajo tu težko in nevarno delo. Rusi prodirajo proti Sarysu (madž. »Sáros«) z dvema kolonama: čez Maguro malostovsko in Regetovko pri Zborovem (madž. »Zboró«) in čez Dolno Poljanko (madž. »Also Págony«) in Smitno, potem pa čez dukelsko kotlino na Svidnik (madž. »Felső«) in »Alsosvidnik«, odtam ob Ondavi nizdol čez Orlik, Mirošov, Poljanko proti Zborovemu in na jug proti Duplinu (madž. »Bánya-völgy«) in Stropkovu. V Zborovo vodijo iz Poljske tri ceste. Mala slovaška vas je vzlišče cest v Bardiov, kjer se konča železnica, ki vodi iz Prešovega (madž. »Eperies«).

Za Zborov se bije v zadnjem času ne-
prestan trdovratni boj. Samo 24 ur je trajalo prostovoljno premirje v bojih na Makoviškem pogorju. Bilo je to minuli četrtak. Rusi so tedaj popolnoma svoje razredčene vrste in v petek se je začel boj ob gornjem teku Ondave nanovo z vso silo. Madžarski listi pišejo, da Rusi zbirajo v tem kraju velikanske mase vojske in da hočejo za vsako ceno osvojiti Zborov, oziroma železnisko progo Bardiov-Prešov. Najbrž pa jim ne gre za to, da bi prodrli s svojimi masami do Prešovega, dokler bi ne zavzeli odseka Lupkov-Užok, temveč bi najbrž hoteli pretrgati promet na železnici iz Prešovega v Bardiov.

Minuli petek so se začeli boji okoli Zborovega nanovo in več hiš je že zgorelo. Stare kurije (plemiške hiše), ostanki iz Rakocovske dobe, so popolnoma razdejane. Dvorec Rakoczi, ki ga je zgradil Jurij Rakoczi in je last rodbine Erdődy, je uničen. Granate so pokončale tudi onih znanih sto lip, pod katerimi je pisal Rakoczi svoja pisma (Datum Zboroviae sub centum liliis). Istočasno je hrumel boj v vzhodni smeri pred semejniškimi vrhovi. Povsod so napadali Rusi z veliko premočjo. Top proti topu, mož proti možu. Boj se je bil za sedem vrhov tega pogorja, ki obvladujejo proti jugu vso okolico. V več postojnih vrstah so Rusi naskakovali naše postojanke. Vse zastoj. Toda Rusi niso

LISTEK.

Dunajsko pismo.

(Piše dr. R. pl. Gradovlin).

3. Spomini na svetovno vojno.

Ne pričakujte, da Vam morebiti sedaj naštejem vso, že sedaj velikansko literaturo o svetovni vojni, tudi Vam nočem poslati osebnih spominov oah, ki so se udeležili sedanjih zgodovinskih bojev slovenskih fantov; morda nam še vsane talent, ki bo, kakor je to storil na vzorec način Jernej pl. Andrejka glede bosanske okupacije, združil vso to velikansko snov sedanjih bojev v delo o »Slovenskih fantih v svetovni vojni«.

Kar Vam hočem danes povedati, to je kratek opis onih spominskih predmetov, ki jih vidite v naši prestolici v vseh izložbah galanterijskih in umetniških prodajal, v trgovinah s papirjem, z zlatino, da, celo v manufakturni stroki.

Povsod je dala vojna s svojimi velikimi dobitki nove ideje in pogone.

Naj pred vsem omenim vojne znake. Njih je že legijon, in oni ne baš redki nabiralci, ki jih kupujejo za spomin, bodo morali zložiti lepe svote.

Prvo mesto med vojnimi znaki zavzema tudi sedaj še črno-žoltikriž, ofi-

cijelni znak osrednjega urada za vojno skrb (Kriegsfürsorgeamt). Pred mnogimi meseci je bil izdan in se je mahoma priljubil Dunajčanom. Je to črnoemajlinan križ v zlatem ozadiju, ki tvori vsled štirih delov črnega križa zopet križ zase, — v sredi pa se sveti beli križ v rdečem ščitu — grb mesta Dunaja. To znamenje, misljeno prvotno le kot broža za dame in kokarda v gumbnice gospodov, je prešlo naglo na druge predmete: kravatne igle, zapesnice, prstane, ubane, na denarnice, na pisalni papir itd. Na Dunaju so v kratkem prodali 300.000 kosov tega križa. Ker stane posamezni kos 2 K je na ta način došlo več kot pol milijona kron za vojno skrb.

A še druge predmete je izdal osrednji urad za vojno skrb. Omenim predvsem dva križca (prvi: bel z rdečim robom, drugi rumen s črnim robom, v sredi njih cesarski grb), ki sta se tudi zelo priljubila Dunajčanom; potem takozvani Hubertusov križ (Hubertuskreuz), križ iz zelenega emaila s srebnimi jelenovimi rogovi, v sredi cesarski orel.

Pri ostalih spominskih znakih, ki gre do, kakor sem že zgoraj omenil, v stotine, se poroja kaj rad motiv bojujočih se vladarjev, v zadnjem času je videti na teh predmetih poleg našega in nemškega cesarja tudi podoba turškega sultana. Sploh so se — tempora mutantur — turški znaki zelo omilili Dunajčanom; nosijo se v vo-

dobi zastavice iz rdečega ali zelenega emaila s srebrno zvezdo in polmescem. Kombinacije avstrijskih, ogrskih, nemških in turških zastav so posebno za brože priljubljene; avstrijski orel, nemški železni križ, seveda v primerni varijaciji je večkrat posnet; rado se kupuje tudi znamenje rdečega križa. V najnovejšem času se kaj radi posnemajo avstrijski vojaški redovi, seveda v obliki, ki nima preveč podobnosti z njimi; vsi ti izdelki so zelo okusno narejeni in se dobe za zmerno ceno (2—4 K). Kot posebnost naj še omenim, da se med znaki porajajo ravnokar tudi enoglavni poljski orel, grb kraljevstva Poljskega, kakor tudi posebni od poljskega pomožnega odbora izdani emblemi in kokarde.

Če primerjam to velikansko industrijo vojnih spominskih znakov z našimi domačimi razmerami, postanem mahoma nekam ožoren: zakaj ena sama majhna kokarda v slovenskih in cesarskih barvah, to je vse, kar se dobi v tem oziru v Ljubljani, in še to težko. Kako bi bili naši vojaški veseli, ko bi dobili v spomin znake ki jih spominjajo zajedno na cesarja in domovino! Ali bi ne bilo mogoče združiti v primernem trajnem znaku avstrijskega in slovenskega misel kot spomin na zvestobo Slovencev v tem svetovnem boju? (n. pr. kranjski deželni grb v črnomenem krogu, ali avstrijski dvo-
glavi orel, obdan od kroga v slovenskih barvah?) Podvzetni trgovec, ki bi te znake

založil, bi napravil gotovo lepo kupčijo z njimi, prepričan sem, da bi mu v kratkem pošli.

V eni stvari pa moram reči, da se nam ni treba nikakor skrivati in sramovati pred drugim svetom. To so naše vojne razglednice. One, ki jih je izdal Rdeči križ za Kranjsko so, v kolikor so izvršene v barvofisku, res prvovrstne in tudi že povečani razpredane. Ali veliko premalo znane in cenjene so razglednice, ki jih izdaja pod naslovom »Vojska in slikah« uprava »Ilustrovanega Glasnika«. Posebno III. vrsto, ki je izšla za Velikonoč, vsakomur kar najtopleje priporočam. Četudi je tehnika oblike našim skromnim razmeram primerna, vendar je umstveno in umetniško je d o teh slik mnogokrat globlje in lepše nego na oficijelnih dunajskih vojnih kartah. Imenitna je bila misel, vpodobiti prekrasne Gregorčičeve verze o vojni, o ločitvi, o skrbi za daljnega dragega. Te slike so nekaj tako globokega in obenem pristno narodnega, da jih vsakemu slovenskemu inteligentu najtopleje priporočam. Se več takih slik nam je treba. Naj bi se prelepa pesem: »Za dom med bojni grov« kitica za kitico primerno vpodobila v IV. zbirki. Tudi Koseskega pesem »Kdo je mar?« časa s 1. kitico svojega ilustratorja, — in last — not least. — Naša večnolepa marzejca: »Naprej!«

popuščali in vedno so pošiljali nove čete proti našim. Napadali so srdito in večinih so dospeli že do naših zakopov. Tedaj so se naši vrgli na sovražnika in boj na bajonet je trajal cele ure. Šele proti večeru je nekoliko potihnil boj, da bi se potem ponoči ponovil še srditeje. Na zborovskem pokopališču se je posrečilo Rusom, da so vzdržali vas. Pri Zborovem se je videl zelo lep topniški boj. Ponoči so naše čete v Zborovem in v podolju omenjenih sedmih vrhuncu izvršile bajonetni protinaskok. Tedaj je vsa vas vzplamtela v ognju. Hiše, gospodarska poslopja, seno, slama, hlevi, deli gozdov, vse je začelo goreti in je razsvetljevalo grozno tragedijo, ki se je odigravala tu. Končno so se po večernih bojih morali na nekaterih mestih Rusi umakniti, puščajoč za seboj cele hektombe mrtvih in ranjenih.

Mrtvecev se je nagomililo toliko, da so v petek pod večer prosili Rusi za dvehurno premirje, da pokopljejo mrtvece. Naše čete so prenehale streljati in so skupaj z ruskimi začele veliki pokop. Častniki so pokopali posebej in vse čete so salutirale v počast padlim junakom. Sovražniki so tako počastili žrtve nesrečne vojne in so vsaj dve uri mirovali.

Zanimivo je še, da so stare razvaline nekdanjega Makoviškega gradu, ki krasi na vrhuncu pri Zborovem vso okolico, postale važna strategična točka. Odtod so obvladovali pokrajino močnejši magnati in plemiči, Rozgonjovci, rodbine Zudar, Tarczaj, Serédy in nekaj časa tudi »češki bratje«. Leta 1601. je Januš vojvoda z Ostroha izročil grad rodbini Rakocijev. Okoliško prebivalstvo si pa vse drugače razlaga to izpoved: Mogočnejši vlastelin Serédy je baje pri neki pijanci prodal Rakociju grad za 16.000 cekinov s pogojem, da morajo biti cekini kovani v Kremnici tistega leta. Rakoci je dal nakovati v Kremnici toliko cekinov in stari Serédy je umrl jeze, da je prodal očetovsko posest.

Na tem historičnem mestu so si našli naši topovi zelo dobre postojanke in odtod sedaj doni njihov grmeči glas.

PARALIZIRANJE PRÉMYSLSKE OBLEGOVALNE ARMADE.

Zagreb, 8. aprila. »Agramer Tagblatt« poroča iz Budimpešte: Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Rusko premyslsko oblegovalno armado so od naše strani paralizirali nemška ojačenja. Naši napadi proti utrjenim ruskim postojankam pri Zaleszczykih napredujejo.

VELIKONOČNA BITKA.

Dunaj, 9. aprila. Vojni poročevalci poročajo: Veliko soboto se je pričel napad Rusov, ki so nameravali prodrati proti Romoni. Boj je trajal do torka. Ruski napadi so se izjalovili z velikimi žrtvami, drugi so prinesli le male uspehe, za katere so morali žrtvovati cele potoke krvi. Te uspehe je prekosil velik napad zaveznikov, ki so na višinah vzhodno od Laborce prodrli do Virave. Ta napad učinkuje na celo fronto. Opaža se že, da Ruse mineva hrepenenje po napadih. Tudi položaj vzhodno od prelaza Lupkova, kjer se je vršilo neštevilno delnih bojov, je za nas zelo zadovoljiv.

× × ×

NOVI BOJI V BUKOVINI.

Budimpešta, 8. aprila. Iz Črnovic poroča »Az Est«: V okolici Zaleszczykov napravljene ruske utrde južno od Dnjestra je naša artiljerija po tridnevnem boju razstrelila. Naše čete so zasedle sovražne postojanke.

Danes so Rusi na celi črti zopet pričeli napadati. Najhujši so bili sovražni napadi pri Bojanu. Tako tukaj, kakor na mnogih drugih točkah je naša artiljerija odbila ruske napade.

× × ×

GENERAL KUSMANEK.

Berolin, 8. aprila. »Ruskoje Slowo« poroča, da se je general Kusmanek peljal z avtomobilom iz trdnjave v Kijevu v hišo generalnega guvernerja, kjer bo prebil čas svojega ujetništva. Sodijo pa, da je njegovo bivanje v Kijevu le začasno.

× × ×

OSOVJEC BREZ CIVILNEGA PREBIVALSTVA.

»Litovskaja Rus« poroča, da so iz Osovjeca popolnoma odstranili civilno prebivalstvo; en del se je napotil v Bjelostok, drugi so šli v Sakolke, Grodno in Vilno. Z druge ruske strani se pa trdi, da se zdi, da žele Nemci Osovec izločiti iz območja svojih operacij.

URADNI PODATKI O DOSEDANJH SKUPNIH OPERACIJAH AVSTRIJSKE IN NEMŠKE ARMADE.

Dunaj, 8. aprila. (Kor. urad.) Iz vojnega častniškega stana se poroča: V nobeni vojski dveh velesil proti skupnemu sovražniku ni obstojalo glede na operacije tako soglasje, tako spojitev obeh armad,

kakor v vojski 1914/15 pri nemških in avstroogrskih armadah. Neglede na narodnost se mešajo nemške in avstroogrške čete; kakor to zahteva vojaški položaj po edinem merodajnem velikem načelu, da se porazi skupen sovražnik. Popolna sloga v vseh vojaških odredbah se ne razteza samo na skupnost operacij, marveč se izraža tudi v izdaji povelj na vzhodnem bojišču. Dejstvo, da so se nahajale c. in kr. čete pod nemškim poveljstvom, kjer so zvesto in požrtvovalno vršile svojo dolžnost, tvori pač najlepši trenutek v tem težavnem boju, ki ga morata zdaj izvojskovati Avstroogrška in Nemčija. Kako da se je tu na vzhodu razvilo polagoma poveljevanje z ozirom na zahteve vojnega položaja, razvidimo najbolje, če si ogledamo razvoj vojnih dogodkov.

Ko se je pričela vojska, smo imeli prav za prav na vzhodu dve ločeni bojišči, vzhodno prusko in južno. Na nemški strani je krila Šlezijo Woerschova armadna skupina, h kateri se je pridružila avstroogrška Kummerjeva armadna skupina. Dogodki pri Lublinu so se tako razvili, da je bil potreben skupen nastop obeh armadnih skupin. Koncem avgusta smo videli prvič nemške čete, ki so se samo ob rami s svojimi zavezniki pod avstroogrskim poveljstvom bojevale s tisto preizkušeno hrabrostjo, ki odgovarja tradiciji nemške armade. V bodočem oddelku vojske se je izvedla prva velika skupna operacija s Hindenburgom; Woerschova armadna skupina je tvorila desno krilo te Hindenburgove armade; ojačena je bila z mnogoštevilnimi avstroogrskimi jezdec, med njimi izvrsten kavalerijski zbor Hauer. Avstroogrške čete so se primerno vojnemu položaju postavile pod nemško poveljstvo. Ko se je po nastopu ruskega parnega valjarja moral Hindenburg izogniti proti severu, so sledili avstroogrski jezdec zvesto sledovom starega leva s severa in so skupno z nemško kavalerijo tako vzorno prikrivali njegovo umikanje, da so tu Rusi kmalu izgubili popolnoma stik. Medtem ko je Hindenburg nanovo razvrstil na severu svoje čete, je potegnila Danklova armada Ruse za seboj, vrgla se je avstroogrška Böhmer-Ermolijeva tja in je postavila znani zid v obrambo pruske Šlezije; Böhmer-Ermolijeva armada se je podredila Woerschevi armadni skupini. Poveljeval je tej združeni nemško-avstrijski bojni sili general pl. Woersch, ki je bil svojčas zopet podrejen avstroogrskemu vojnemu vodstvu, kar je bilo tudi zato umljivo, ker je bila Hindenburgova armada veliko preoddaljena, da bi se ji bilo od tam poveljevalo. Tudi tu vidimo, kako natančno se je uredilo poveljstvo z ozirom na vsakočasno potrebo. Nemške in avstroogrške čete so se zopet spojile, ko je nadvojvoda Jožef Ferdinand navalil na Ruse. Takrat so se nahajale nemške čete v Rothovi armadni skupini. Vztrajno in požrtvovalno so krile njegovo desno krilo. Hraber odpor Nemcev pri Rajbrotu in v krvavi bitki pri Limanovi-Lapanovu ni malo pripomogel, da se je v tem morilnem boju dosegel tako sijajen uspeh. V tisti strašni moriji, ko so Rusi s silovitimi množicami ljudi zopet in zopet poizkušali prodrati s splošnim naskokom na Rothovo armadno skupino, se je jasno pokazalo, da pojem ramo ob rami ni zgolj publicia, marveč beseda, ki je dalekosežnega pomena. V mnogoterih krvavih bojih, ko je nemška kri poleg krvi cesarskih lovcev, Mažarov in drugih avstrijskih polkov rdečila karpatsko zemljo, je nastalo tisto trdno orožno bratstvo, ko so Nemci, Avstrijci in Ogri napeli vse svoje sile, da so si vzajemno pomagali. Skupno prelita kri je najtrdnjša vez, ki veže nemško in avstroogrsko armado. Ko se je v nadaljnjem razvoju vojnih dogodkov pokazalo, da se mora gostejše zasedi karpatska bojna črta, se je med armadama Borojeviča in Pilanzerja uvrstila nemška južna armada, ki so se ji podredile tudi tiste avstroogrške bojne sile, ki so dotakrat tisto črto varovale; naravno se je podredila nemška južna armada avstroogrskemu vojnemu vodstvu. Dejstvo, da se poveljstvo raztegne do take skrajne točke, najbolje dokazuje, da vladala popolna sloga med obema armadama. Ena armada, ena generaliteta, en častniški zbor in oboroženo ljudstvo, ki s puško v trdi pesti stoji za njimi, vsi od najvišjega armadnega voditelja do zadnjega vojaka v najsprejetojših strelskih jarkih vedno prešinjeni edine misli: Vreči se mora sovražnik, da nastane iz krvave selve popolna zmag, sijajen mir v blagor in v napredek Avstroogrške in njene zveste zaveznice Nemčije.

PRESTOLONASLEDNIK IN MARŠAL FRIDERIK NA RUSKO-POLJSKEM.

Dunaj, 8. aprila. (Kor. ur.) Iz vojnega poročevalskega stana se poroča: Vrhovni poveljnik maršal nadvojvoda Friderik in prestolonaslednik Karl Franc Jožef sta zadnje dni prepotovala od nas zasedeno ozemlje Ruske Poljske. Vrhovni poveljnik se je prepričal o izbornem zadržanju in do brem razpoloženju naših čet. Pregledal je tudi tehnične naprave. Na večjih postah je sprejel ugledne prebivalce in se z njimi razgovarjal. Posebno je opozarjal na važnost obdelovanja polja.

KOLIKO RUSKIH ČASTNIKOV JE PADLO V BITKI OB MAZURSKIH JEZERIH.

Bern, 8. aprila. Zadnji seznam o izgubah ruskih častnikov v zimski bitki v Mazurih je bil objavljen 28. marca. V tej zimski bitki so padli 3 generali (generalni poročniki in generalni majorji), 11 polkovnikov in podpolkovnikov, 19 majorjev, 297 stotnikov, 403 drugi častniki. Ranjenih je bilo 10 generalov (tudi general Bulgakov, zborni poveljnik), 32 polkovnikov in podpolkovnikov, 57 majorjev, 384 stotnikov, 1107 drugih častnikov. Le mal del ranjenih častnikov je ostal v bojni črti. Pogrešajo, oziroma ujetih je bilo 10 polkovnikov in podpolkovnikov, 28 majorjev, 211 stotnikov, 381 drugih častnikov. Izgubili so torej Rusi 733 ubitih, 1587 ranjenih in 630 pogrešanih, skupaj torej 2950 častnikov, kar odgovarja po ruskih razmerah izgubi 180 tisoč vojakov. Pozabiti se ne sme, da je car Nikolaj večkrat prosil častnike, naj se kolikor mogoče čuvajo in da naj ne gredo v najsprejetojšo vrsto.

× × ×

PROTI NATOLCEVANJU AVSTRIJCEV.

Dunaj, 8. aprila. (Kor. ur.) Iz vojnega častniškega stana se poroča: Petrograjska brzojavna agencija je 4. t. m. poročala: Štab generalisima obvešča, da so v okolici Zaleszczykov Avstrijci ponoči 3. aprila po silovitem obstreljevanju s težkimi topovi udarli v ruske trdnjave in da so bili ob tej priliki usmrteni vsi Rusi. Avstrijce je neposredno nato pregnal protinapad neke ruske stotnije. Ob tej priliki je bil oproščen polkov telefonist, vojak Aleksij Mahakar. Avstrijski vojaki so mu odrezali jezik, ker ni hotel izdati vojaških tajnosti. Generalisimus mu je podelil red s. Jurija, ga povisal in se mu osebno zahvalil in predlagal carju, naj bi ga nagradil. — Poročilo o mučenju ruskega vojaka je samoobsebi umljivo izmišljeno in očitno obrekovanje, ki naj naše postave mednarodnega prava in človeštva vedno spoštuje vojskovanje v očeh nevtralnega inozemstva diskreditira in odvrne pozornost od grozot, ki jih iz navade zakrivi ruska soldateska.

× × ×

DVA ARMADNA ZBORA KOLPINGOVIH SINOV.

General. predsedstvo katoliških društev rokodelskih pomočnikov v Kolinu obvešča: Med aktivnimi pomočniki jih je skoraj 60.000 pod zastavami. Število mladih mojstrov, ki so hoteli pod bojne zastave, je tudi velikansko. Skoraj 700 pomočnikov je že odlikovanih z nemškimi ali z avstrijskimi vojnimi odlikovanji za izkazano hrabrost; 1600 jih je umrlo junaške smrti.

NOVI RUSKI KOZAKI.

Bern, 8. aprila. Zgledu Kalmikov nameravajo slediti tudi Kirgizi, ki hočejo tudi pristopiti h kozakom. Upajo, da pridobe tako enakopravnost z Rusi in pravico, da smejo voliti svoje zastopnike v državno dumo.

RUSKI CAR ZA BOLJŠE POSTOPANJE Z UJETNIKI.

Berolin, 8. aprila. »Lokalanzeiger« poroča, da je ruski car izdal ukaz, da se mora z vojnimi ujetniki boljše postopati.

CESAR VILJEM POHVALIL UPRAVO NEMŠKE DRŽAVNE BANKE.

Berlin, 8. aprila. (Kor. ur.) Cesar Viljem je iz velikega glavnega stana pisal državnemu kancelerju z ozirom na upravo nemške državne banke, da izraža voditeljem in osebju državne banke največje priznanje.

Ugodno razpoloženje na dunajski borzi.

Dunaj, 8. aprila. »Neue Freie Presse« poroča o finančnem položaju na Dunaju: Važni uspehi avstrijskih čet v karpatski bitki, katere so finančni krogi z veseljem sprejeli, so tem odločnejše vplivali na tendenco na dunajski borzi, ker so tudi uvaževali trajno ugodna poročila z berlinskega trga, katerega upravljajo v zvezo z mirovnim gibanjem na Angleškem in s poročili o ameriškem posredovanju za mir. Posebno se je povpraševalo po rentah in vojnem posojilu. Zelo so se zanimali tudi za akcije železne industrije, državnih železnic in posameznih municijskih tvornic.

Obstreljevanje Belgrada.

Budimpešta, 8. aprila. »Az Est« poroča iz Bukarešte: Po belgrajskih poročilih je zadnje obstreljevanje v Belgradu napravilo veliko škodo. Na cesto kneza Mihaela in na Balkansko cesto je padlo veliko krogel. Posebno šrapneli so povzročili velika opustošenja. Ena krogla je padla v kavarno Katarina in ubila tri goste. Obstreljevali so avstrijski monitorji. Ko so ladje oddale mnogo strel, so odplule, ne da bi jih zalede srbske krogel.

Zdravstveno stanje v Srbiji.

Sofijski »Mir« poroča o zdravstvenih razmerah v Srbiji: Upravitelj in predstojnik misije »Rdečega križa« iz Amerike, dr. Ryan, je izjavil, da bi se mogle v Srbiji epidemične bolezni tako zelo razširiti, da bi utegnili ta mala država popolnoma izumreti. On je imel v svoji bolnici 2900 bolnikov, od katerih jih je velik del umrl. Epidemične bolezni najhujše razsajajo v Djevdjeliju, Nišu, Belgradu ter Kragujevcu, kjer se sedaj nahaja srbski glavni stan. Torej so v centrih srbskega kulturnega življenja najbolj razširjene nalezljive bolezni. Zlasti bedno je stanje žen in otrok, ki jih ne sprejemajo v bolnice. Zato je sir Lypton prosil javno mnenje na Angleškem, da se čim prej pomore tej državi, ki toliko trpi vsled epidemij.

Srbsko-bolgarski spor.

Pariški krogi še nimajo potrdila, da je srbsko-bolgarski mejni spor poravnal. »Temps« prinaša iz Niša: »Glavni namen bolgarskega vpada v Srbijo je bil ta, da se razdere železniška zveza med Solunom in Štipom. Most čez Vardar je res nekoliko poškodovan. V zadnjem času se je po tej progi vozilo mnogo vojnega materiala in živil in tako bi prekinjenje te železniške zveze postalo za srbsko armado zelo občutno.

Vstaja v Albaniji.

Rim, 8. aprila. Listi poročajo, da se vstasi zadnje dni precej živahno gibljejo, kar je najbrže v zvezi z delovanjem bolgarskih prostovoljcev. Vstasi hodijo po celi Albaniji in v bližnji bodočnosti bodo najbrže napadli srbsko in čnogorsko mejo. Vstaške čete, ki štejejo več tisoč mož in imajo topove, so večkrat napadle Drač, ki je zelo trpel vsled obstreljevanja.

Bolgarija.

RUSIJA PRITISKA NA BOLGARIJO.

Moskva, 8. aprila. »Ruske Vjedomosti« vedo poročati iz Petrograjskega diplomatskega vira, da je ruska vlada Bolgarski garantirala, da dobi od Srbije celo Macedonijo, če opusti svojo navtravnost v korist entente. (?)

BOLGARI ZA RUSKI »RDEČI KRIŽ«.

Iz Sofije se poroča: V Dedeagaču podpisujejo darove za ruski »Rdeči križ«. Podpisovanje traja že več dni ter se vsak dan podpiše krog 1000 levov. Akcijo sta uvedla Kantardžiev in Madžarov.

POMANJKANJE MOKE NA BOLGARSKEM.

Sofijski »Mir« piše: Kralj je poklonil društvu za pomoč najbednejšim 10.000 kg moke. Ta količina se te dni razdeli med revne sofijske prebivalce.

MNOGOŠTEVILNA ODLIKOVANJA NA BOLGARSKEM.

Sofija. »Mir« poroča: Nedavno je kralj odlikoval 43 železnih uradnikov radi njihovega vrlega zadržanja začasa vojne. Ta odlikovanja se različno komentirajo.

Nemiri monarhistov na Portugalskem.

Kodanj, 8. aprila. Madridski »El Liberal« poroča: V Bajadosu, Braganzi, Chavezu in Bradi so proglasili portugalski rojalisti (prizvrženci kralja) revolucijo, (ne republiko, kakor je nedavno pretvoril v nekem tozadevnem našem poročilu zlobni tiskarski škrt besedo revolucijo. Sploh je pa to lahko vsak razvidel, kdor ve, da rojalisti nikjer ne proglašajo republike). Iz Oporta so odrinile čete v Chavez.

KRALJ MANUEL NA SPANSKEM.

Berlin, 8. aprila. Pariški »Herold« poroča iz Madrida: V Oporto je došel portugalski vojni minister Castro. Oportska posadka je odrinila proti monarhistom, ki se zbirajo v Bradi in v Chavezu. Trdi se, da se je pripeljal 26. marca bivši portugalski kralj Manuel na nekem nevtralnem parniku v špansko пристanišče Santander.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Velike francoske izgube.

Berlin, 8. aprila. Veliki glavni stan: Boji med rekama Maas in Mozal trajajo dalje.

Na nižini Woevre vzhodno in južno od Verduna so se izjalovili vsi francoski napadi.

Z višine Combres smo s protinapadom pregnali sovražne sile, ki so na posameznih točkah prodrle do naših prvih jarkov.

Iz gozda Solouse severno od St. Mihiela proti našim postojankam prodrle bataljone smo z najtežjimi izgubami vrgli zopet nazaj v gozd.

V gozdu Ailly so v teku ljuti boji, ki se vrše čisto blizu.

V gozdu zahodno od Apremonta so se vrgle naše čete za sovražnikom, ki je brez uspeha napadel.

Štirje napadi na postojanke severno od Flirey-a kakor tudi dva večerna napada zahodno od gozda Pretre so se z zelo težkimi izgubami zrušili v našem ognju. Trije nočni francoski napadi v gozdu Pretre so se ponesrečili.

Skupne izgube Francozov na celi fronti so bile zopet izredno velike, ne da bi mogel sovražnik zebeležiti le najmanjši uspeh.

Pri Rethelu smo prisilili neko sovražno letalo, ki je priletelo iz Pariza, da se je spustilo na tla. Vodja letala je izjavil, da v Parizu javno še nič ne vedo o francoskih izgubah v bitki v Champagni.

Boji na Hartmannswellerkopfu še trajajo.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Pariz, 8. aprila. Uradno poročilo 6. t. m. ob 3. uri pop.: Včerajšnjemu večernemu poročilu ni ničesar posebnega dostaviti. Južnovzhodno od Vauquois smo se utaborili v sovražni utrdbi. V uspešnem boju v gozdu Ailly južnovzhodno od St. Mihiela smo ujeli številne sovražnike in zaplenili poleg strojne puške tudi enega metalca min. Prodirali smo v Bois Brulé vzhodno od gozda Ailly. Severnovzhodno od Regnieville prioborjeno ozemlje smo obdržali.

Ob 11. uri ponoči: Ta dan imamo za znakovati pomemben napredek na svoji strani. Vzhodno od Verduna smo si osvojili vas Gussainville in pa višine, ki obvladajo tek reke Prne. Dalje južno smo prodirali v smeri proti Maizeray. Obdržali smo svoje osvojene postojanke v gozdu Ailly in smo zavzeli nekaj novih strelskih jarkov. V gozdu Pretre smo imeli nove uspehe. Po izpovedbah ujetnikov smo s svojimi zadnjimi napadi južno od Woewra zaporedoma uničili šest sovražnih bataljonov. Južnovzhodno od Hartmannswellerkopfa smo vzeli gorski vrh, na katerem je poveljeval neki nemški polkovnik, ki je 26. marca poveljeval eni brigadi. Prodirali smo preko tega vrha in ujeli nekaj ujetnikov.

Poročilo generala Frencha.

Rotterdam, 8. aprila. General French poroča: Položaj na zahodni fronti je miren. V soboto zjutraj so Angleži razstrelili mino pod nemškim strelskim jarkom pri La Bassée, vsled česar se je porušil jarek v dolžini 100 m. Nemška težka artiljerija je nato pričela močno streljati.

Bitka med rekama Maas in Mosel.

Berlin, 8. aprila. (Kor. urad.) O bojih med rekama Maas in Mosel se poroča iz velikega glavnega stana Wolffovemu uradu: Poročilo 6. aprila je že pokazalo, da se je šlo v bojih med rekama Maas in Mosel za skupno bitko v velikem skoraj 100 kilometrov obsežnem ozemlju. Posamezni po prostoru ločeni deli skupne postojanke tvorijo menjajoče napadalne točke Francozov in le misel obojestranske obklopitev nemških čet tvori notranjo vez posameznih bojev. Uspeh 6. aprila je bil, da so se izjavili vsi francoski napadi severnovzhodno in vzhodno od Verduna kakor tudi sunki na južno krilo. Kratkotrajni uspeh, ki so ga dosegli Francozi na višini Combres, so vzravnali protinapadi naše pehote in se je zato nahajala višina zvečer v nemški posesti. Noč na 7. aprila je minila tu po teh težavnih, za sovražnika z velikimi izgubami zvezanih bojih mirno; nasprotno je francoska težka artiljerija nemške postojanke na južnem krilu med Flireyem in Moselom obsipavala celo noč z ognjem, na katerega je naša artiljerija uspešno odgovarjala. Artiljerijski ogenj je trajal cel dan 7. aprila. Dopoldne se je doglalo, da so tu strelski jarki močno zasedeni in da se za njimi zbirajo rezerve. Okoli pol 10. ure dopoldne so pričele te sile napadati Bois Mort Mare. Štirikrat so naskočili naše postojanke, a vrženi so bili vselej s težkimi izgubami nazaj. Pred našimi jarki so se nakopičili kupi mrtvih Francozov. Vzhodno od Bois Mort Mare podvzeti francoski napad čez odprto ozemlje se je že ob pričetku izjalovil v ognju naše artiljerije, napad na levi v Priesterwaldu je napredoval v naše postojanke, kjer se je zlomil v našem ognju. V Boisd-Aillyju se je posrečilo Bavarcem, da so s protinapadom vdrl v francoske postojanke in da so zavzeli jarke, ki so jih, ko so jih razdrli, zopet zapustili, ker je bila njih posest v prostoru naših postojank brez taktične vrednosti. Na severnem krilu se je od ranega jutra s težkimi topovi obstreljevala višina Combres. Dopoldne se je tudi tu zopet unel boj pehote in sicer začetkom z menjajočim se uspehom, a popoldne so ob končnem uspehu ostali vsi jarki v naših rokah, nakar so Francozi iznova namerili na nje ogenj artiljerije. Popoldne se je razširil ogenj artiljerije na naše postojanke, ki se na planoti Woever strnejo s postojankami severno od Combresa. Tudi danes zjutraj so podvzeli tu Francozi zopet z močnimi silami obsežen napad, ki se je pa izjalovil v našem ognju.

Dan se je končal z nemškim uspehom na vseh delih bojne črte.

Obstreljevanje Verduna.

Stockholm, 8. aprila. Tukajšnji listi poročajo iz Pariza, da Nemci pri obstreljevanju Verduna uporabljajo 42 cm topove.

Zeppelinovec nad sidrališčem v Dünkirchenu.

Dünkirchen, 7. aprila. (Ag. »Stefani.«) Preteklo noč je plaval nad tukajšnjim sidrališčem Zeppelinovec. Ker so ga pa zapazile toreplovke, je kmalu izginil v smeri proti nemški črti.

Bombardiranje Calaisa.

Ženeva, 8. aprila. »Journal de Geneve« javlja, da že tri tedne prihajajo nemški aeroplani vsak dan nad Calais. Tri dni so metali bombe in poškodovali pristaniške naprave.

Novi boji pri Ypernu.

Kolin, 8. aprila. »Tyd« poroča iz Sluisa, da so se na celi fronti med Dixmuidenom in Ypernom vneli novi ljuti boji. Najhujše se bojujejo pri Lombardzyde, kjer so zavezniki prešli k napadu. Napad podpira angleško brodogojstvo.

Napoved nove velike francoske ofenzive.

Berolin, 8. aprila. »Lokalanzeiger« poroča iz Roudaale: Generalisimus Joffre je obiskal v spremstvu podnačelnika belgijskega generalnega štaba in generala Grossetija postojanke armade kralja Alberta. Neki belgijski polk prostovoljcev je Joffre tako-le nagovoril: Ljubi sobojevniki! Dan naše velike ofenzive, ki naj odloči usodo Belgije je blizu. Sovražnik se pripravlja na trdovraten odpor. Če bo vse dobro šlo, bomo v treh tednih v osrčju Belgije in bomo potegnili meč, da zadene mo osrčje Nemčije. Bodite pripravljeni na velike žrtve. Nihče ne sme nazaj, ko se bo razlegal klic: »Naprej!«

Joffre se poslavlja od svojih otrok.

Basel, 6. aprila. Pred 14 dnevi je generalisimus Joffre potreboval za neko nevarno zračno potovanje pet mož. Na poziv se jih je takoj priglasilo dvanaest, od katerih jih je petorico izbral. Zasedli so veselo svoja mesta na letalih, ki so se že pričela premikati. Kar pristopi Joffre, pa jih z ginjenim glasom nagovori: No, glejte, od kdaj pa odhajajo otroci, ne da bi svojega očeta pritisnili na srce? — Pet mladih junakov se je sklonilo z letal, in Joffre jih je po vrsti objel in poljubil. Vse navzoče so polile solze. — Drugi dan se je od Joffrejevih »otrok« vrnil edino eden.

Francoski manjka vojaštva.

Turin, 9. aprila. »Stanpa« objavlja pogovor z nekim bivšim ministrom, ki je izjavil, da se Francija ne bo mogla dolgo časa upirati, ker ji manjka moštva. Oblednica izbruha vojske bo prinesla mir.

Angleški vojaki se upirajo.

Rotterdam, 9. aprila. Domobranski bataljoni v Glasgowu, Dublinu in Belfastu niso hoteli iti na bojišče, zato so jih razpustili.

Nov zakonski načrt na Francoskem.

Pariz, 8. aprila. (K. u.) »Temps« poroča: Mornariški, zunanji in finančni minister so izdelali zakonski načrt, da se dovoli izredni kredit za plačilo novih ladijskih tovorov, katerih nakup bi bil potreben.

Alkohol na Angleškem prepovedan.

Kodanj, 8. aprila. »Berlingske Tiden« poročajo iz Londona, da bo na Angleškem vlada splošno prepovedala točenje alkoholnih pijač. Le za pivo bo mogoče prepoved nekoliko omejena.

Belgijski begunci.

Pariz, 8. aprila. (Kor. urad.) »Temps« poroča, da so na tisoče belgijskih beguncev v zadnjih tednih prepeljali v južno Francijo. Na Francoskem je skupno 300.000 belgijskih beguncev.

Belgijsko slavlje v Londonu.

Rotterdam, 8. aprila. Današnji rojstni dan belgijskega kralja so v Londonu slavili z belgijskim dnem. Prirejali so zbirke otrokom belgijskih vojakov.

Kanadskim vojakom ne smejo prodajati alkohola.

London, 8. aprila. »Times« poročajo iz Toronta: V vežbalnih taborih so prepovedali vsem kantinerjem prodajati vojakom alkohol.

Nemčija zaplenila 5510 topov.

Berolin, 8. aprila. Dognalo se je, da znaša število na vzhodu in zahodu zaplenjenih topov 5510 in sicer okoli 3300 belgijskih, 1300 francoskih, 850 ruskih in 60 angleških. Več sto teh topov je bilo pri tvrdki Krupp in drugih tovarnah popravljenih za naše namene. Ker smo zaplenili tudi veliko množino sovražne municije, že vporabljammo te topove.

Francozi v Nišu.

Solun, 8. aprila. Približno 40 francoskih vojaških zdravnikov in več francoskih pehotnih častnikov je odpotovalo včeraj v Niš.

Nemci potopili 14 japonskih trgovskih ladij.

Curich, 8. aprila. Japonsko trgovinsko ministrstvo poroča, da so potopile nemške križarke 14 japonskih trgovinskih parnikov.

Razna poročila.

CENTRUM IZKLJUČIL POSLANCA WETTERLA.

Strassburg, 8. aprila. (Kor. ur.) Centrumov klub druge alzaško-lotrinske zbornice je včeraj sklenil soglasno, da izključi Wetterla iz kluba. Klub je nadalje sklenil, naj se višje deželno sodišče naprosi, da prouči vprašanje, če more biti Wetterle še član druge zbornice alzaško-lotrinskega deželnega zbora.

AMERIKANSKI NEMCI.

Newyork, 9. aprila. Amerikanski Nemci so z 2 mil. dolarjev ustanovili časopis, ki bo branil njih interese.

Dnevne novice.

+ Iz seje kranjskega deželnega odbora dne 7. aprila 1915. Navzoči: deželni glavar dr. Šusterič, in deželni odborniki dr. Lampe, dr. Pegan, dr. Zajec, dr. Triller, baron Apfaltrern. Deželni glavar poroča, da je šla deputacija, obstoječa iz kranjskega, goriškega in štajerskega glavarja, 23. marca k ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu, k ministru za notranje zadeve in poljedelskemu ministru v zadevi aprovizacije prebivalstva, dopustov mož kmečkega stanu zaradi obdelovanja polja, glede varstva delavne živine napram rekvizicijam i. dr. Vlada je obljubila, da se bo po možnosti ozirala na potrebe prebivalstva. — Poročilo deželnega urada o odmeri in pobiranju davščine od prirastka na vrednosti nepremičnin v letu 1914. se odobri. — Sklep občinskega sveta Ljubljanskega z dne 16. februarja 1915, s katerim je bila zavrnjena pritožba Jožefa Koviča, šolskega sluga v Spodnji Šiški, proti odpovedi službe se zaradi pomankljivega postopanja razveljavi. — Deželni odbornik dr. Lampe poroča o nadaljevanju obravnave glede vodnih bil Save v Verjah. — Ker manjka v deželi živinozdravnikov, cepljenje prašičev je nujno potrebno, se obrne deželni odbor na vlado, da izposluje od vojaških oblastev dopuste živinozdravnikov, da tisti izpeljejo cepljenje prašičev.

+ Mletev koruze. Odprava najvišjih cen koruzi in koruzni moki. K. kr. kor. urad objavlja: 9. t. m. je bil objavljen ministrski odlok z 8. aprila 1915, ki izpreminja določila ministrske odredbe z 28. novembra 1914 in odreja, kako se mora mleti koruza. Mleti se mora koruza tako, da se pridobi iz surovine 8% koruznega zdroba in 74% koruzne moke, da se razpoložljive zaloge koruze bolj kot dozdaj izkoristijo za prehranjevanje prebivalstva. Ker se zdaj po koruzni centrali enotno preskrbi prebivalstvo in se uredi po njej tudi cena, odpade potreba, da se vzdržujejo najvišje cene koruzi in koruzni moki ali da se zopet določi. Nova odredba razveljavi dozdaj veljavne najvišje cene veletrgovini koruze in koruzne moke.

— Umrl je v Zagrebu kanonik dr. Feliks Suk, zadet od kapi. Bil je zelo velik prijatelj cerkvene glasbe. Vse svoje premoženje je zapustil v dobrodelne namene. Pokojnik je bil rojen 30. decembra 1845 v Petelinki, župnija Blagovica na Kranjskem. Njegov oče je bil rodom Čeh in inženir, njegova mati Jelena, roj. Pavlič, Slovenka iz Ožbota na Kranjskem. Maturiral je v Ljubljani. Pogreb bo jutri ob desetih dopoldne.

— Umrl je v Zagorju na Pivki gospod Matevž Sušelj, oče domače učiteljice. Bil je vzgleden krščanski mož, ki je že smrtno bolan šel volit za našo stranko. Naj v miru počiva!

— Starčevićeva stranka prava (Milinovci) naznanja, da bo od sedaj, ker je bil dnevnik »Hrvat« oblastveno ustavljen, njeno glasilo tednik »Prijatelj Naroda«, ter se njegova oblika v kratkem poveča.

— Tržaški mesarji so ustavili prodajo govedine, ker namestništvo ni dovolilo, da bi ceno govejemu mesu zvišali za 16 vinarjev. Namestništvo pa je dotični sklep industrijskega konsorcija mesarjev z dne 6. t. m. v smislu § 127. obrtnega reda razveljavilo. V Trstu so mnjenja, da bo vlada končno vendarle morala dovoliti, da mesarji

cene zvišajo, ali pa gledati, da zadene tudi grosiste in proizvajalce, ne samo mesarjev.

— V bojih z Rusi je bil ujet praporščak 27. pešpolka Stanko Velkavrh iz Ljubljane. Lahko ranjen je bil desetnik 97. pešpolka Metod Pegan, ki leži v bolnišnici v Trenčinu na Ogrskem. Kakor se poroča, so v teh bojih zelo trpeli vsi naši domači polki.

— Tragična smrt. V Celovcu je v sredo umrl nadporočnik 23. dom. polka Jurij Antonič. Pred kratkim je došel z južnega bojišča na 14 dnevni dopust. Ravnal je neprevidno z browningom, ki se je izprožil in ga težko ranil. Antonič je bil šele 28 let star in je bil na južnem bojišču odlikovan z vojaško zaslužno svetinjo na traku vojaškega zaslužnega križca.

— Cene na dunajskem živinskem trgu so 6. t. m. zopet zelo poskočile. Prignali so 2973 volov pitancev in 1700 kostnjakov; torej 500 komadov več, kakor minuli teden; a prignane je bilo le še premalo živine. Tvornice, ki izdelujejo konzerve, so potrebovale veliko živine; vojna uprava je vzela s trga nad 500 volov, prišli so nakupovat živino tudi živinski trgovci iz Krakova iz Trsta in iz drugih mest. Cena živini prve vrste je zopet poskočila za 6 do 8 kron, srednje vrste in vrstam, ki jih kupuje vojna uprava in tvornice konserv, za 10 do 12 kron per 100 kg.

— Novo Prejčevo opereto »Gospodična korporala« bodo v soboto prvič predstavljali v Zagrebu.

Ljubljanske novice.

Ij Brambovca v železju« postavijo tudi v Ljubljani.

Ij Zahvala. Spodaj podpisani je bila na njen tozadevni oklic vposlana bogata zaloga marmelad, konserviranega in svežega sadja. Plemenitim darovalcem in darovalkam, katerih imena se s tem objavljajo, si dovoljujem tem potom izreči svojo najtoplejšo zahvalo. Zbrane, za težko ranjene in bolne vojake namenjene zaloge so bile deloma že razdeljene med vojaške zavode in zavode »Rdečega križa«, deloma se jih bo po potrebi še razdelilo. — Karla baronica Schwarz l. r.

Ij Umrl je zdravnik g. dr. Konstantin pl. Foedransperg.

Ij Iz ljubljanske tobačne tvornice. Tajnik g. Ignacij Elsner je imenovan za nadzornika v 7. činovnem razredu.

Ij Strelne vaje. V nedeljo, dne 11. aprila, ob 2. uri popoldne vršile se bodo na c. in kr. vojaškem strelišču v Ljubljani (Rakovnik) strelne vaje za c. kr. prostovoljne strelce, ki se s tem pozivajo, da se ob navedeni uri naravnost na strelišču zbirajo. Tudi »mladi strelci« (»Jungschützen«) in vsi, ki se k prostovoljnemu strelcem dosedaj še niso zgledali in se za streljanje zanimajo, vabijo se s tem k navedenim vavam. — Višje vodstvo c. kr. prostovoljnih strelcev.

Ij O nesreči s samokresom. Glede na naše poročilo o nesreči vsled baje neprevidnega ravnanja z browning-samokresom, koje žrtve je postal neki gosp. Gerhold iz Maribora, se nam od merodajne strani sporoča, da je ponesrečenec deloma po lastni krivdi z neprevidnim kretanjem se postavil ravno tedaj pred samokres, ko se je hotelo radi varnosti iz samokresa izstreliti oster naboj.

Ij »Glasbena Matica« priredi v soboto 10. aprila 1915 zvečer ob 1/28. uri v veliki dvorani »Narodnega doma« na korist ranjencem v ljubljanskih bolnicah in »Glasbeni Matici« II. dobrodelni koncert pod vodstvom koncertnega vodje g. Mateja Hubada. — Sodelujejo: g. Julij Betetto, c. kr. dvorni operni pevec z Dunaja; gosp. Janko Ravnik, konservatorist iz Prage; g. Josip Vedral, učitelj »Glasbene Matice«; pevski zbor »Glasbene Matice«.

Ij Umrl so v Ljubljani: Alojzij Ješe, čevljar, 36 let. — Antonija Knez, delavka, 51 let. — Janos Szabo, delavec južne železnice, 44 let. — Marija Povž, delavčeva hči, 7 tednov. — Matevž Oblak, bivši izvošček, 75 let. — Adolf Gestrin, južne železnice pristav, 42 let.

Ij Tatvina. Predvčerajšnjim je bilo v zavodu sv. Marte v Strelški ulici ukradenih Marjeti Šuperlo iz zaklenjene omare 360 kron denarja v bankovcih. Tatvine je sumljiva neka 28letna brezposelna Marija Erzenova rodom iz št. Jerneja na Dolenjskem. Osumljenka se je zvečer skrila v postransko sobo, vlomila v omaro, odprla okno v pritlični sobi, skočila na ulico in izginila brez sledu.

Ij Prodaja krompirja na magistratu. Z jutrišnjem dnevom se bode pričela tretja prodaja krompirja na magistratu. Vse stranke, ki so ga že dobile, se vnovič opozarjajo, naj počakajo, da pridejo na vrsto tudi one stranke, katere so ga že zdavnaj naročile, pa še nič dobile. One stranke, ki so ga pa zadnje dni naročile, ga dobijo zanesljivo, toda po vrsti naročila.

Ij Naša se je po poti iz št. Vida v Sisko zlata ženska ura. Dobi se v Vižmarjih št. 62 pri g. Mar. Čertanc.

Boj za Carigrad.

PRIPRAVE ZAVEZNIKOV PROTI DARDANELAM.

Atene, 6. aprila. Glasom tusem došlih vesti naraščajo vojne priprave zaveznikov v orijentu. Nadaline francoske čete, in sicer eno divizijo, so prepeljali iz Marzilijske in Alžirije v Aleksandrijo, kjer se nahajajo že čete, ki so bile prej poslani na otok Lemnos, z generalom d'Amade in njegovim glavnim štabom. Nova divizija, pod poveljstvom generala Baillouda, sestoji iz rezervistov, ki so še bili v francoskih mobilizacijskih središčih na razpolago, in iz izbranih alžirskih čet. Tej diviziji se ima pridružiti neodvisna divizija angleških čet, sestavljenih iz avstralskih in novozelandskih kontingentov. Čete, ki so ostale na otoku Lemnos, so pod poveljstvom generala Beaumonta.

TURSKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 8. aprila. (K. u.) Glavni stan poroča: Včeraj je poskušal del sovražnega brodovja, potem ko je oddal 20 streliv na pristanišče Dragotino pri Enosu, na dveh velikih čolnih izkrcati vojake. Naša obrežna postojanka je zadostovala, da je bil sovražnik preigan. Sovražno brodovje se je nato umaknilo.

V ČRNEM MORJU.

Rusko uradno poročilo z dne 5. t. m.: Naše brodovje je obstreljevalo v črnem morju pri krimski obali na veliko daljavo ladje »Breslava« in »Goeben« ter te zasledovalo do večera. Ponoči smo jih zasledovali do 100 milj daleč proti Bosporu. Naše križarke so napadale. Ker je pa sovražnik močno streljal, smo se boju izognili.

ZOPET DVE KRIŽARKI TEŽKO POŠKODOVANI.

Carigrad, 9. aprila. Polovico dardanelskega brodovja je odplulo proti Siriji: Angleška križarica »Yarmouth« in francoska oklopna križarica »Leve Gambetta« sta tudi težko poškodovani.

IZGUBLJENE RUSKE LADJE.

Sofija, 8. aprila. Iz Sevastopola se poroča: Pred dnevi so pripeljali neko močno poškodovano rusko križarko. Na mino je zadela in se potopila neka transportna ladja, ki je vozila municijo v Srbijo. Potopil se je tudi pri Batumu petrolejni parnik »Peter Veliki«.

NOVA RUSKA KRIŽARKA PRED BOSPOROM.

Sofija, 8. aprila. Tukajšnji listi poročajo, da se nahaja med ruskim brodovjem pred Bosporom tudi nova ruska križarka »Nikolaj II.«, ki je enakovredna nemški križarki »Goeben«.

NOV NAPAD NA DARDANELE SE BO ZAČEL MESECA MAJA.

Ženeva, 8. aprila. Pariški diplomatični krogi pravijo, da se nova akcija proti Dardanelom ne bo začela pred koncem maja. Vzrok poznemu nastopu so težave z ekspedicijskim zborom. Odkrito se mora povedati, da so zavezniki glavno delo pri Dardanelah namenili Bolgariji in Grški.

RUSIJA IN CARIGRAD.

Kolin, 8. aprila. »Kölnische Zeitung« prinaša od francoske meje sledečo petrograjsko brzojavko: Cela Rusija gleda sedaj na Carigrad. Predsednik državne dume Rodzianko je rekel: Tako težko pričakovano podjetje se je vendar začelo. Mi ne dvomimo o končnem uspehu, stojimo v zari uresničenja velikih ruskih ciljev. Carigrad in Dardanele bodo naše in ne morejo biti last kake druge moči.

Srbski poslanik Spalajković je izjavil, da pomenja Carigrad v ruskih rokah novo dobo za slovansko in rusko politiko. Srbi so posebno veseli, da Rusija vendar dobi izhod v odprto morje. Prihod Rusov v Sredozemsko morje daje Srbom upanje, da bodo vendarle uresničili svoje stoletne cilje.

GRŠKA VLADA ZA STROGO NEVTRALNOST.

Kodanj, 6. aprila. »Politiken« poroča iz Aten, da je grška vlada sklicala kronski svet, ki je razpravljala o mednarodnem položaju in zlasti o postopanju Bolgarije. Kakor se zdi, se je pokazala med člani vlade v nazorih popolna edinstvo ter se je sklenilo, da se mora Grška tudi v bodoče držati najstrožje nevtralnosti.

VENIZELOS.

Atene, 9. aprila. Venizelos nadaljuje z odkritji, po katerih je Grey Grški obljubil za pomoč Srbiji maloazijsko obal. Grazi s političnim odstopom, če mu kralj ne da zadoščenja.

Na morju.

»PRINZ EITEL FRIEDRICH« NI UŠEL.

Rotterdam, 6. aprila. Iz Amerike se brzojavlja, da je bila tam včeraj razširjena vest, da je nemška pomožna križarka ušla iz Newport Newsa. Zdej

se pa javlja, da je to govorico pripisati le vsled viharja pretrganim brzojavnim zvezam. Brzoparnik ameriškega admirala, poslan iz Norfolk v Newport, da se preprča o resnici, je dočkal, da se nahaja »Prinz Eitel Friedrich« še vedno v tamošnji luki. Čuje se pa, da je čas, ki je bil nemški ladji določen za odhod, že skoro potekel in da jo bodo internirali.

»PRINZ EITEL FRIEDRICH« — INTERNIRAN.

Washington, 8. aprila. (Kor. urad.) Poveljnik pomožne križarice »Prinz Eitel Friedrich« je sporočil carinski oblasti v Newportu željo, da bi ladjo internirali. K temu je prisiljen, ker ni došla pomoč, da bi mogel uiti. Pomožno križarico bodo internirali v Norfolk.

FRANCOSKE TRGOVSKE LADJE BODO VOZILE LE PONOČI.

Pariz, 8. aprila. »Journal de Geneve« javlja: Vsled delovanja nemških podmorskih čolnov je francoska vlada dne 3. aprila ukazala, da smejo francoske trgovske ladje severna pristanišča zapuščati le ponoči.

ZOPET DVA ANGLEŠKA PARNIKA V ROKAVU POTOPLJENA.

Amsterdam, 7. aprila. »Telegraph« poroča iz Doverja: Majhna angleška parnika »Edvard Halding« in »Belfast« sta v Rokavskem prelihu izginila. Domneva se, da sta bila od nemških podmorskih čolnov torpedirana.

ANGLEŠKE LADJE SE OBOROŽUJEJO.

Kodanj, 6. aprila. »Daily Cronicle« poroča iz Montreala, da so imele vse angleške trgovske ladje, ki so zadnjih 14 dni tje priplule, na krovu topove in mitraljeze. V pristaniščih v Kanadi se zdaj razširja oboroževanje trgovinskih parnikov.

POTOPLJEN PARNIK.

Rotterdam, 8. aprila. (Kor. urad.) Novi parnik »Tjisondari« je trčil ob neki parnik, ki se je potopil. Pet potnikov je utonilo.

POMORSKI PLEN V DRUGI POLOVICI MARCA.

Rotterdam, 8. aprila. »Courrant« poroča: V drugi polovici meseca marca so torpedirali nemški podmorski čolni 17 angleških in 11 francoskih trgovskih ladij.

NOVA AMERIŠKA NOTA ANGLIJI.

Milan, 7. aprila. »Corriere della Sera« poroča iz Londona: Nota Zedinjenih držav o angleški blokadi Nemčije naglašja, da blokada, opisana v odloku britanske vlade, uvaia nov element, ko ovira dohod v mnogoštevilne nevtralne luke, ki jih Velika Britanija nima pravice zapirati. To nasprotuje suverenskim pravicam dotičnih narodov. Ni dvoma, da so se pogoji pomorske vojne v mnogem izpremenili, bilo bi pa lahko izvedljivo, da bi se puščala skozi stražni kordon vsa postavna trgovina z nevtralnimi pristanišči.

Nota izraža nado, da bodo trgovske ladje Zedinjenih držav mogle svobodno voziti v nevtralne luke in iz njih, ako ne bodo prevažale zabranjenega blaga, oziroma reči, ki bi prihajale iz pristanišč vojskujočih se držav ali bile tje kaj namenjene.

Blokada ni dejanska — pravi v meritu nota — ako ne zadene enako vseh nevtralcev. Velika Britanija pa ne more preprečiti plovstva po Baltičkem morju, kjer lahko Nemčija svobodno odpošilja blago oziroma ga dobiva iz Skandinavije in z Danskega. Mi zahtevamo enako pravico, kakor jo uživajo ti nevtralci, ki so po zemljepisni legi na boljšem, pri čemer pa se podvržemo pravici, da Angleška naše ladje zabranjenega blaga preiskuje.

Nota končuje z besedami, da si ameriška vlada na vsak način pridržuje pravico, protestirati in zahtevati odškodnino v vsakem slučaju, če bi se kršile pravice severoameriških državljanov.

Iial ja.

NOVI ITALIJANSKI ZAKON V OBRAMBO DRŽAVE SE ŽE IZVAJA.

Rim, 6. aprila. Po novem zakonu za obrambo domovine so zaprli dose-daj dva časnikarja, ki sta razširjala vojaško važne vesti, in sicer enega na Siciliji, ker je poročal o zbiranju čet na tem otoku, drugega pa na Benečanskem, ker je pošiljal listom, s katerim je bil v zvezi, vesti o vojaških rečeh, ki jih je opazil na Benečanskem. Oba že čakata sodbe.

GENERAL PAU POTUJE V ITALIJO.

Rim, 8. aprila. General Pau je po-vedal nekemu atenskemu časnikarju,

da namerava bivati nekaj časa v Italiji, da se odpočije. S svojim potovanjem je gen. Pau zelo zadovoljen. Konečno je priznal, da se je izjalovila dardanelska ekspedicija, ki ni brez večje sile izvedljiva.

ITALIJANSKI MINISTRSKI PREDSEDNIK SE VRAČA S POČITNIC.

Rim, 6. aprila. Včeraj je ministrski predsednik Salandra z družino vred obiskal razkopanine v Pompejih. Če ne bo zadržka, se danes popoldne povrne v Rim.

Japonska začela z operacijami proti Kitajski?

Kelmorajn, 6. aprila. »Kölnische Zeitung« poroča: Glasom brzojavke, ki jo priobčuje »Daily Telegraph« iz Pekinga, se je pogajanje med Kitajsko in Japonsko baje razdrlo. Japonska da je že pričela svoje vojne korake z napadom na železnico Peking — Mukden, to je na kitajsko železniško postajo v Mukdenu, ob japonsko-kitajski meji v južni Mandžuriji.

Rotterdam, 8. aprila. »Morningpost« poroča iz Pekinga: Med 58. japonskimi zahtevami jih je sprejela kitajska vlada dozdaj 22. Zadnje dni se je napetost med Kitajci in Japonci zelo omilila. Ker je ugovarjal parlamentarni odsek, ga je Juansikaj odgodil in podpisal 22 sprejetih zahtev.

Kodanj, 8. aprila. »National Tidende« poroča, da je predsednik Juansikaj proglasil obsedno stanje v pekinški provinci. V Mukden so došle nadaljne japonske čete.

ROK ZA SPREJEM JAPONSKIH ZAHTEV PODALJŠAN.

London, 9. aprila. »Times« poročajo, da se je napetost med Kitajsko in Japonsko zmanjšala. Rok za sprejem japonskih zahtev so podaljšali do konca meseca.

SVARILO.

Podpisana s tem opozarjava, da nisva poroka in plačnika za Josipa Javornika, bivšega posestnika v Ljubljani, Poljanska cesta šte. 55.

Ljubljana, dne 7. aprila 1915.

731

Adolf in Jospina Žabjek, posestnika Poljanska cesta št. 55.

Gabrijela pl. Foedransperg naznanja v svojem in v imenu svojih sester Helene pl. Foedransperg in Izabele pl. Foedransperg prezalostno vest, da je njih iskrenoljubijeni dobri brat, blagorodni gospod

dr. Konstantin vitez Foedransperg

zdravnik

danes, dne 9. t. m. ob 3/4 7. uro zjutraj, po dolgi mučni bolezni, pre-viden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v soboto dne 10. t. m. ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Stari trg št. 30, na pokopališče k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 9. aprila 1915.

736

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Brez posebnega naznanila.

Fani Gestrin naznanja v svojem, svojih nečakinj in drugih svojih sorodnikov imenu, da je njen ljubljani, nepozabljeni, zadnji nečak, oziroma dobri bratranec, gospod

ADOLF GESTRIN

pristav južne železnice

danes ob pol 6. uri zjutraj po dolgi mukepolni bolezni, pre-viden s sv. zakramenti za umirajočce v 41. letu svojega življenja mirno in udano v Bogu zaspal.

Truplo nepozabnega pokojnika se prepeje v soboto ob pol 6. uri pop. iz hiše žalosti, Kongresni trg št. 5 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se položi v rod-binski grob. — Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

Draga pokojnika priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 9. aprila 1915.

747

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.